

ISSN: 2651-2742

2023- Cilt: 6 Sayı: 1

Sayfa: 1-31.

Dergi Web Sitesi: <http://sita.cumhuriyet.edu.tr/tr/>

Gönderilme Tarihi: 28.11.2022	Düzeltilme Tarihi: 07.01.2023	Kabul Tarihi: 21.06.2023
-------------------------------	-------------------------------	--------------------------

Tez Özeti (Thesis Summation)

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE TURİZM: SİVAS İLİ ÖRNEĞİ*

Climate Change and Tourism: Case of Sivas Province

Anıl ALTUN**

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Dilek ŞAHİN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Turizm Fakültesi

Öz

İklim değişikliği ve küresel ısınma dünyanın ortak bir sorunudur. Birçok sektörde olumsuz etkiye neden olan iklim değişikliğinin turizm sektörüne olan olumsuzlukları turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilemez hale getirmektedir. İklim değişikliği, turistlerin destinasyon seçimlerini, tatil sürelerini ve işletmeleri seçimlerinde önemli bir unsur haline gelmiştir. İklim değişikliği ve küresel ısınma sorunu ile mücadele sürecinde en büyük avantaj toplumsal farkındalığın oluşturulması ve iş birliği içerisinde bu sorunla mücadele edilmesi gerektiğidir. Bu çalışmanın amacı, Sivas Merkez ilçede ikamet eden yerel halkın iklim değişikliği ve turizme yönelik algılarını tespit etmek ve bu algıların çeşitli değişkenlerle incelemektir. Bu amaç kapsamında kullanılan anket formu 2021 yılı Kasım, Aralık aylarında Sivas Merkez ilçede ikamet eden 502 kişiyle yüz yüze görüşülerek uygulanmış ve araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS ver:22,0 programı kullanılarak çözümlenmiştir. Anket verilerinin değerlendirilmesinde iklim değişikliği ve turizm algı ölçeği istatistiksel olarak anlamlı olup olmadıklarını normal dağılıma uygun olup olmadığı analiz edilerek parametrik test varsayımları yapılmıştır. Analiz bulgularında, yerel halkın iklim değişikliği ve turizm algılarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Isınma, İklim Değişikliği, Turizm, Sivas.

* Bu makale "İklim Değişikliği Ve Turizm: Sivas İli Örneği" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Sorumlu Yazar: anil.altun@outlook.com.tr

Önerilen Atıf: Altun A. ve Şahin D. (2023). İklim Değişikliği ve Turizm: Sivas İli Örneği, Sivas İnterdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi, 6(1), 1-31

ABSTRACT

Climate change and global warming are a common problem of the world. The negativities of climate change, which causes negative effects in many sectors, on the tourism sector make tourism activities unrealizable. Climate change has become an important element in tourists' choice of destinations, vacation times and businesses. The biggest advantage in the process of combating the problem of climate change and global warming is that social awareness should be created and this problem should be fought in cooperation. The aim of this study is to determine the perceptions of the local people residing in the central district of Sivas regarding climate change and tourism and to examine these perceptions with various variables. The questionnaire used within the scope of this purpose was applied by face-to-face interviews with 502 people residing in Sivas Central district in November and December 2021 and the data obtained within the scope of the research were analyzed by using SPSS ver: 22.0 program. In the evaluation of the survey data, parametric test assumptions were made by analyzing whether the climate change and tourism perception scale was statistically significant or not suitable for the normal distribution. In the analysis findings, it was concluded that the perceptions of local people about climate change and tourism were high.

Key words: Global Warming, Climate Change, Tourism, Sivas.

1. GİRİŞ

Dünya genelinde yaşanan küresel ısınma sorunu tüm ülkelerin, toplumların ve bireylerin ortak sorunudur. Küresel ısınma sorunu, ilk defa 1850 yılında yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkmıştır. Küresel ısınma sorunun tüm dünyanın dikkatini çekmesi ise iki bilim insanının 1975 yılında ozon tabakasındaki incelemeleri araştırmaları sonucunda yayımladıkları rapor ile sağlanmıştır. Birleşmiş Milletler Çevre Programının desteği ile bu rapor ve sorun tüm dünyaya duyurularak sorunun araştırılması için çalışmaların başlamasına neden olmuştur. Küresel ısınma dünya yüzeyinin sıcaklık değerinin artmasıyla meydana gelen bir durumdur. Yaşanan sıcaklık değerleri dünya üzerinde ekolojik sistemin bozulmasına ve iklim değişikliğine yol açmaktadır. Artan sıcaklık değerlerinin olumsuz etkileri kutuplarda buzulların erimesiyle deniz seviyelerindeki yükselmeler, yıllık yağış miktarlarındaki azalmalar ve su kaynaklarının azalması olarak sıralamak mümkündür.

Küresel ısınma, dünya üzerinde yaşayan insanlar tarafından atmosfere salınan gazların sera etkisi yaratması sonucunda dünya yüzeyinde ısı derecesinin artmasına denilmektedir (Sorensen, 2014, s. 1) .Bir başka tanıma göre CO₂,(Karbondioksit) CH₄, (Metan)N₂O(Azot Protoksit) ve CFC(Kloroflorokarbon Gazı) sera gazlarının atmosfere salınması sonucunda volkanizma gibi doğa olaylarına yol açan normal iklim ve sıcaklıklarda değişiklikler göstermesidir. Küresel ısınmanın dünya üzerindeki etkileri dünya yüzeyinde oluşan sıcaklıklarla meydana gelmektedir. Meydana gelen sıcaklıklar dört temel faktör ile tanımlanmaktadır. Bu faktörler "Dünyanın aldığı güneş ışığı miktarı, Dünyanın yansıttığı güneş ışığı miktarı, Sıcaklığın atmosfer tarafından tutulması ve su buharının Evaporasyonu ve yoğunlaşmasıdır" (Aksay, Ketenoglu ve Kurt, 2005, s. 31).

Sera etkisi, Güneşten dünyaya gelen kısa dalga boylu güneş ışınlarının yeryüzüne temas ettikten sonra tekrar uzun dalga boylu ısı ışını şeklinde atmosferdeki sera gazları tarafından yeniden yeryüzüne geri yansımalarıdır. (Ketenoglu, Kurt ve Aksay, 2005, s. 31). Sera gazları hem doğal yollar ile hem de insan faaliyetleri ile oluşmaktadır. Dünya üzerinde sera gazlarının

%85'i insan faaliyetleri sonucu oluşmaktadır. Bu duruma örnek ise, insanların kullandığı fosil yakıtlar en başlıca etkilerinden olurken, orman tahribatları ve tarımsal faaliyetler de büyük ölçüde sera gazı oluşmasına etken faktörlerdir (Engin, 2010, s. 21).

Turizm sektörü en fazla gelir getiren sektörler arasında yer almaktadır. Ülkelerin gelişme aşamalarında tarım, sanayi ve turizm sektörü öncelik gösterilen alanlardır. İklim değişikliğinin, turizm sektörünü olumlu ve olumsuz yönde etkilemeleri sadece turizm türlerinin gerçekleştirilememesinde değil aynı zamanda ekonomik açıdan da büyük kayıplara yol açmaktadır.

İklim değişikliği sorunuyla birlikte, dünya genelinde yaşanan doğal afetler hızla artmaktadır. Kutuplarda erimeler, kuraklık, doğal kaynakların azalması ve deniz seviyesindeki artışlar bu sorunun en belirgin örneklerindedir. 21. yüzyıl içerisinde turizm alanında yapılan akademik çalışmalar neticesinde eriyen buzulların deniz seviyesindeki artışın 50-100 cm aralığında bir yükselmenin olduğunu kutup bölgeleri olarak bilinen Antarktika ve Grönland'ın tamamen erimesi durumunda dünya okyanuslarının 120 metrenin üzerinde bir yükseliş yaşayacağını tahmin etmektedirler. Olası yaşanabilecek bu olumsuzlukların önümüzdeki on yıllar içerisinde yavaş yavaş etkilerini göstereceği düşünülmektedir. Turizm sektörü, birçok unsurdan etkilenebilen bir yapıya sahiptir ancak turizm sektörü doğrudan ve dolaylı açıdan iklim değişikliğinden en fazla etkilenen sektörlerden biridir. Turizm bölgelerinde yaşanan iklim değişikliği, sıcaklık değerlerinde artış ve düşüş yaşattığı gibi aşırı hava olayları nedeniyle birçok olumsuz durumu da beraberinde getirmektedir. Turistlerin destinasyon seçimlerinde iklim durumuna göre seçim yaptığı görülmektedir. Turistlerin turizm tercihlerine göre seyahat ettiği bölgelerde turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilebilir olması büyük etkidir (Beniston, 2010, s. 562). İklim değişikliği ile yaşanan sorunların turizm sektörü üzerindeki etkisini ele alınan çok sayıda araştırma bulunmaktadır. İklim değişikliğinin ortaya çıkardığı sorunlar açısından yapılan çalışmalar da yaşanan iklim değişikliğinin yarattığı olumsuzlukların turizm sektörü ile ilişkisi ve sektörün nasıl ve ne derece etkileneceği sorusu üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu soruların ortak cevaplarında ise turizm sektörünün sanayi, tarım ve diğer sektörlerle göre daha fazla etkileneceği ve bu etkilerin özellikle ekonomik açıdan büyük etkileri bulunacağı yönünde tahminler yapılmaktadır (Berritella, vd., 2006, s. 913-924).

Günümüzde iklim değişikliği ve küresel ısınmanın sonucunda iki turizm türünün daha fazla etkilendiği söylenebilir. Bu turizm türlerinden biri kış turizmidir. Sıcaklık değerlerinin artmasıyla kar yağış miktarları azalmakta ve kış merkezlerinde karın yerde kalma süresi azalmakta bu durum kış turizmini olumsuz etkilerken alternatif bir çözüm olarak suni kar kullanılarak bu süreçte pratik çözümler kullanılmaktadır. Kullanılan bu çözümlerin maddi olarak büyük harcamalara yol açması sektörün ekonomik açıdan da etkilenmesine neden olmaktadır. İkincisi ise, yaz turizmidir. Sıcaklıkların artması ve deniz seviyelerindeki artışlar, kıyı turizmini doğrudan etkileyerek yaz turizmini tehlikeye sokmaktadır. Yaşanan bu durumların bir diğer olumsuz etkileri ise, bölgelerde aşırı sıcaklıklar kaynaklı orman yangınlarının artmasıyla doğal çevrenin zarar görmesidir (UNTWO, 2007, s. 3).

Bu çalışmanın temel amacı, Sivas Merkez ilçede ikamet eden yerel halkın iklim değişikliği ve turizme yönelik algılarını tespit etmektir. Araştırmada yöntem olarak nicel veri yöntemi olan anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışma Sivas merkez ilçeye sınırlandırılmış ve çalışmaya toplam 502 birey katılmıştır. Araştırmaya katılan bireylere birincil veri toplama tekniklerinden anket yöntemi kullanılarak 13 adet demografik ve 36 adet soruyla toplam 49 soru yöneltilmiştir. Elde edilen verilerde 5'li likert tipi ölçek kullanılarak anlamlılık analizlerinde

($p < 0,05$) düzeyine göre tespite gidilmiştir. Katılımcı bireylerin verileri SPSS (ver:22,0) programına yüklenerek verilerin değerlendirilmesinde iklim değişikliği ve turizm algı ölçeğinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadıklarını normal dağılıma uygun olup olmadığı analiz edilerek parametrik test varsayımları yapılmıştır.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm girişten oluşmaktadır. Giriş kısmını takiben ikinci bölümde, literatür taramasına yer verilerek yapılan çalışmalar ile ilgili bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümde, çalışmanın yönteminden ve elde edilen bulgulardan bahsedilerek çalışma sonuç bölümü ile tamamlanmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

İklim değişikliği sorunu ile ilgili ulusal-uluslararası literatürde birçok çalışma bulunmaktadır. Yapılan çalışmalardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

Moreno (2010), çalışmasında iklim değişikliğinin turistlerin destinasyon seçimlerine olan etkisini araştırmıştır. Belçika ve Hollanda havalimanlarından Akdeniz bölgelerine seyahat edecek ziyaretçilere yaptığı anketler ile topladığı verilere göre turistlerin gidecekleri bölgelerin iklim koşulları ve turizm faaliyetlerini gerçekleştirebileceklerine göre seçim yaptıklarını ortaya koymuştur. Turistlerin turizm tercihlerinin yaz turizmi için yaptıkları ziyaretlerde bölgede ideal hava sıcaklıklarının 28 derece olmasını ve az nemli olmasını tercih ettikleri sonucuna varmıştır. Dilimono ve Dickinson (2015) Nijeryalı 20 turistle görüşmeler yaparak turizm faaliyetlerinde isteklerini ve turizm kalıplarında değiştirmek istediklerini analiz etmişlerdir. Görüştükları turistlere gidecekleri bölgede iklim koşullarının tatil tercihlerini değiştirip değiştirmedikleri sorusuna kendi seyahatlerinde iklim değişikliğinin seyahatlerine engel olmadığı sonucuna varmışlardır. İklim değişikliğinin dünya genelinde yarattığı hava sıcaklıkları ve hava olaylarının değişkenliklerine karşı çalışmalar incelendiğinde Bayrac ve Doğan, (2016) ve Gönençgil ve Deniz, (2017) yaptıkları çalışmada hava olaylarının iklim değişikliği üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerine değinilmiştir. Schliephack ve Dickinson (2017) İngiltere'nin Studland bölgesinde yaşayan turistlerin iklim değişikliği ve kıyı bölgelerinin nasıl değişebileceği soruları üzerine bir araştırma yapmışlardır. Turistlere yaptıkları anket sonrasında turistlerin kıyıları koruma konusunda eski yöntemleri benimsedikleri ve iklim değişikliği konusunda algılarının zayıf olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Gössling, Scott ve Hall (2018) karbon emisyonu konusunda tur operatörleri, özel sektör, tur platformları ve küresel havacılık alanında çalışan 17 kişi ile görüşmeler yaparak karbon emisyon oranlarının azaltımı hakkında sorular yöneltilmişlerdir. Görüşmelere katılan kişilerden aldıkları sonuca göre, karbon emisyonunun azaltılması, teknolojik gelişmelerden yararlanma, hükümetlerin iklim politikalarına uyum ve bilinçlendirmenin önemli olduğu sonuçlarını alarak karbon emisyon oranlarının azaltılmasına dikkat çekmişlerdir.

Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde, genel olarak iklim değişikliğinin turizm sektörü üzerindeki etkilerini baz alan çalışmalarda turistlerin iklim değişikliği karşısında destinasyon seçimleri ve tatil planlamalarındaki en büyük etkenin gitmek istedikleri bölgenin iklim durumuna göre belirledikleri söylenebilir.

3. YÖNTEM VE BULGULAR

Çalışmanın konusu belirlenirken dünya üzerinde yaşanan iklim değişikliği sorununun dünyada yarattığı olumsuz etkiler dikkate alınmıştır. İncelemeler ve araştırmalar sonucunda dünya üzerinde yaşanan bu soruna karşı toplantılar, uygulama ve çalışmalara yer verilerek

bu soruna karşı farkındalık yaratmanın yaşanılan soruna karşı bir çözüm olabileceği kanısı ile bölgesel bir çalışma yapılarak Sivas merkez ilçe halkının iklim değişikliği konusundaki duyarlılıkları ölçülmüştür.

Bu çalışmanın amacı, Sivas merkez ilçe yerel halkının turizm sektörünün iklim değişikliğine karşı algısını ölçmek ve elde edilen bulgular neticesinde yaşanan iklim değişikliği sorununa karşı farkındalık yaratmaktır.

3.1. Araştırmanın Yöntem

Araştırma evreni belirlenirken Sivas il merkez nüfus müdürlüğü açık erişim bilgilerinden edinilen bilgiler üzerinde Sivas merkez nüfusunun 382.520 olarak alınarak araştırmanın evreni %1'lik kesimi olan 384 kişi için yeterlilik göstermekte olup çalışmanın güvenilirliği açısından fazla kişi seçilerek Sivas merkezde yaşayan 21-54 ve üzeri yaş aralığında olan 502 kişi oluşturmaktadır. Bu çalışmaya katılım sağlayan anket sorularını cevaplayan bireylerin soruları içtenlikle cevapladığı ve anket formunun araştırmanın amacına uygun veriler elde edilmesi için yeterli yetkinliğe sahip olduğu varsayılmaktadır. Sivas il merkezinde ikamet eden yerel halkın iklim değişikliği ve turizme yönelik algılarının incelendiği bu çalışmada Sivas il merkezde yaşayan kişilere yapılarak araştırmanın birinci sınırlılığıdır. Araştırmanın bir diğer sınırlılığı ise araştırma verilerininin 2021 yılının Ekim, Kasım ve Aralık aylarında toplanmasıdır.

Çalışmanın verilerininin toplanması için tasarlanan araştırma deseni nicel araştırma desenlerinden tarama (Survey) araştırmalarına girmektedir. Çalışmada kullanılan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Uygulanan anket formunun ilk bölümü 13 adet demografik tanıtıcı sorulardan oluşmakta olup Sivas merkez yerel halkının iklim değişikliği ve turizm algısı amacıyla düzenlenen sorulardan oluşmaktadır. İlk bölümün içerisinde birden fazla cevap işaretleme seçeneği olan iki adet soru ile iklim değişikliği konusundaki algıların ölçülmesi istenmiştir. İkinci bölümde yer alan 36 soru ile 5'li likert tipi ölçekle değerlendirme sağlanmıştır. İkinci bölümde sorulara (5=Kesinlikle Katılıyorum, 4=Katılıyorum, 3=Ne katılıyorum Ne katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle Katılmıyorum) şeklinde cevaplandırma sağlanırken bölüm içerisinde bir adet boş bırakılması istenen "Bu bir kontrol sorusudur lütfen bu soruyu boş bırakın" şeklinde güvenlik sorusu eklenmiştir. Anket formları yüz yüze görüşülerek uygulanmış olup elde edilen 502 anket formu SPSS (ver:22,0) sürümü ile analize tabi tutulmuştur.

Araştırmada oluşturulan hipotezler ise şu şekildedir:

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Cinsiyetlere göre farklılık görülmemektedir.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Cinsiyetlere göre farklılık görülmektedir.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Yaş gruplarına göre farklılık görülmemektedir.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Yaş gruplarına göre farklılık görülmektedir.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Medeni durumuna göre farklılık görülmemektedir.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Medeni durumuna göre farklılık görülmektedir.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Eğitim durumlarına göre farklılık görülmemektedir.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Eğitim durumlarına göre farklılık görülmektedir.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda çalışma durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda çalışma durumlarına göre farklılık göstermektedir.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda kişisel gelirlerine göre farklılık göstermemektedir.

H₁ Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda kişisel gelirlerine göre farklılık göstermektedir.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Sivas'ta ikamet etme sürelerine göre farklılık göstermemektedir.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizm konusunda Sivas'ta ikamet etme sürelerine göre farklılık göstermektedir.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği sorunu tatil planları üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği sorunu tatil planları üzerinde etkisi bulunmaktadır.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği sorunu tatil yeri seçimleri üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği sorunu tatil yeri seçimleri üzerinde etkisi bulunmaktadır.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği sorunu tatil dönemi belirlemeleri üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği sorunu tatil dönemi belirlemeleri üzerinde etkisi bulunmaktadır.

H₀ Sivas yerel halkının iklim değişikliği sorunu tatil sürelerini belirlemeleri üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

H₁. Sivas yerel halkının iklim değişikliği sorunu tatil sürelerini belirlemeleri üzerinde etkisi bulunmaktadır.

3.2.Bulgular

Çalışmaya katılan bireylerin demografik ve tanıtıcı sorulara verdikleri cevaplara göre frekans analizleri şu şekildedir: Sivas ili merkez ilçede yapılan anket çalışmasına katılan 502 bireyin %56,8'si kadın %43,2 'si erkek bireylerden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımı ise %49 'u 21-31 yaş, %17,3 'ü 32-42 yaş, %9,8 'i 43-53 yaş ve %23,9 'u 54 ve üzeri yaş grubudur. Katılımcıların medeni durumları %48,2 'si bekar, %51,8 'i evlidir. Katılımcıların

%11'i ilkököl mezunu, % 8'i ortaokul mezunu, %19'u lise mezunu, %48'i Ön lisans-Lisans mezunu ve %14 'ü yüksek lisans-doktora mezunudur. Katılımcıların, %25'i Kamu çalışanı, %23 'ü Özel sektör çalışanı, %11'i serbest meslek sahibi, %3'ü emekli %33'ü öğrenci %5'i Ev hanımıdır. Katılımcıların %40'ı 2000 TL ve altı, %22 'si 2001-4000 TL arası, %17'si 4001-6000 TL ve %21 'i 6001 TL ve üzeri, arası gelire sahiptir. Katılımcıların %17,3'ü 5 yıldan az, %2,4'ü 6-16 yıl, %27,7 'si 17-27 yıl, %52,6 'sı 28 yıl ve üzeri yıldır Sivas merkez ilçede ikamet etmektedir. "Katılımcıların iklim değişikliği size ne ifade ediyor" sorusuna %40'ı küresel ısınma, %21'i kuraklık, %14'ü mevsim değişikliği, %9'u doğal afetlerin artması, %6'sı aşırı yağışların oluşması, %5'i doğanın dengesinin bozulması ve %5'i sera gazı artış olarak cevaplamaktadır. Katılımcıların "İklim değişikliği konusunda bilgi kaynakları sorusuna" cevapları ise, %51'i internet-radyo-televizyon %21'i sivil toplum kuruluşları, %26'sı aile ve arkadaş çevresi, %2'si diğer seçeneği işaretlemiştir. Katılımcıların "Turizm sektörüne ilişkin bilgi düzeyi" sorulduğunda %85'i yeterli bilgiye sahip bireylerden oluşurken %15'i yetersiz bilgiye sahip bireylerden oluşmaktadır. Katılımcıların "turizm ile ilgili herhangi bir işte çalışıyor musunuz?" Sorusuna yanıtları %87'si turizm sektöründe çalışmamakta %13'ü turizm sektöründe çalışmaktadır. Katılımcıların %66'sı İklim değişikliğinin turizm sektörünü olumsuz etkilediğini %20'si etkilemediğini ve %14'ü kararsız kaldığını belirtmektedir. Katılımcıların %55'i yılda 1, %27'si yılda 2-3, %12'si hiç ve %6'sı yılda 4 ve üzeri tatile çıkmaktadır.

Tablo 1'de görüldüğü üzere Sivas merkez ilçe halkının iklim değişikliği ve turizme yönelik algılarını oluşturan boyutları 8 faktör üzerinden incelenmiştir. Elde edilen analiz sonuçlarına göre Sivas merkez ilçe halkının iklim değişikliği ve turizm algıları her bir faktör üzerinde Sivas merkez ilçe halkının iklim değişikliği ve turizm algılarına ait elde edilen verilere ilişkin sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. İklim Değişikliği ve Turizme Yönelik Algıyı Oluşturan Boyutların Analiz Sonuçları

Faktörler	Sorular	Cronbach Alpa
Tatil Planı	33.İklim değişikliği, tatil planlarını üzerinde etkilidir. 34.İklim değişikliği, tatil yeri seçimim üzerinde etkilidir 35.İklim değişikliği, tatil dönemi belirlemede etkilidir. 36.İklim değişikliği, tatil süresi belirlemede etkilidir	0,993
Bilinç	28.Küresel iklim değişikliği konusunda bilgi sahibiyim. 29.Sıfır atık konusunda bilgi sahibiyim. 30.Sıfır karbonlu turizm hakkında bilgi sahibiyim. 31.Düşük emisyonlu turizm hakkında bilgi sahibiyim. 32.Yeşil turizm hakkında bilgi sahibiyim.	0,918
Azaltım	18.Çevre kirliliğini azaltmaya yönelik turizm yatırımlarına	0,864

	<p>öncelik verilmelidir.</p> <p>19. Fosil yakıt (kömür, petrol, doğalgaz) kullanımı sınırlandırılmalıdır.</p> <p>20. Atık suların su kaynaklarına (deniz, göl, nehir vb.) karışması engellenmelidir.</p> <p>21. İklim değişikliği konusunda kamu kurumlarının sorumlulukları vardır.</p> <p>22. Kamu kurumları, Sivas'ta geri dönüşümü cezbedici uygulamalar yapmalıdır.</p> <p>23. Kamu kurumları, iklim değişikliği konusunda Sivas'taki turistik tesislere eğitim vermelidir.</p>	
Sebepler	<p>12.Sivas'taki nüfus artışı, iklim değişikliğini hızlandırmaktadır.</p> <p>13.Sivas'a yönelik göç, iklim değişikliğini hızlandırmaktadır.</p> <p>14.Sivas'ta çarpık kentleşme, iklim değişikliğini hızlandırmaktadır.</p> <p>15.Sivas'taki ulaşım yoğunluğu, iklim değişikliğinin nedenlerindedir.</p>	0,940
Ekosistem	<p>1.Sivas'ta mevsimler değişmektedir.</p> <p>2.Sivas'ta hava kalitesi düşmektedir.</p> <p>9.Sivas'ta bazı hayvan türleri yok olmaktadır.</p> <p>10.Sivas'ta bazı bitki türleri yok olmaktadır.</p> <p>11.Sivas'ta ormanların varlığı azalmaktadır.</p> <p>27.İklim değişikliği, Sivas'taki turistik çekiciliklere zarar vermektedir.</p>	0,710
Aşırı Hava Olayları	<p>4.Sivas'ta şiddetli yağışlar artmaktadır.</p> <p>6.Sivas'ta sel riski yüksektir.</p> <p>7.Sivas'ta sıcaklıklar artmaktadır.</p> <p>8.Sivas'ta fırtınalar artmaktadır.</p>	0,673
Turizm İşletmeleri	<p>16. Çevre dostu turizm işletmelerini tercih ederim.</p> <p>17. Geri dönüşümlü ürünler kullanan turizm işletmelerini tercih ederim.</p>	0,814
Turizm Tehdidi	<p>25. Sivas'ta aşırı turist fazlalığı, iklim değişikliğinin nedenlerindedir.</p> <p>26. Sivas'ta sanayinin gelişimi, doğal ve turistik çekiciliklerin</p>	0,944

	bozulmasının nedenidir. 27. İklim değişikliği, Sivas'taki turistik çekiciliklere zarar vermektedir.	
--	--	--

Turizm algı ölçeği alt boyutlarına ilişkin Cronbach Alfa kat sayıları her bir alt bölümde hesaplanarak bulunmuştur. Ölçeğe ilişkin 49 soruya ait güvenilirlik kat sayısı Cronbach Alfa 0,908 olarak bulunmuştur. Bu katsayıların hepsi güvenilirlik açısından yüksektir.

Tablo 2. Turizm Algı Ölçeği Sorularının Tanımlayıcı Ölçülerinin Dağılımı

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
1.Sivas'ta mevsimler değişmektedir.	502	2,00	5,00	4,6673	,50039
2.Sivas'ta hava kalitesi düşmektedir.	502	1,00	5,00	3,6116	1,33676
3.Sivas'ta orman yangınları artmaktadır.	502	1,00	5,00	1,7869	,77665
4.Sivas'ta şiddetli yağışlar artmaktadır.	502	1,00	5,00	2,2410	1,15801
5.Sivas'ta kar yağışları azalmıştır.	500	1,00	5,00	4,5280	,90712
6.Sivas'ta sel riski yüksektir.	502	1,00	5,00	2,2450	1,13100
7.Sivas'ta sıcaklıklar artmaktadır.	502	1,00	5,00	4,3825	1,04449
8.Sivas'ta fırtınalar artmaktadır	502	1,00	5,00	1,9024	,89823
9.Sivas'ta bazı hayvan türleri yok olmaktadır.	502	1,00	5,00	3,3446	1,00038
10.Sivas'ta bazı bitki türleri yok olmaktadır.	502	1,00	5,00	3,4701	,96759
11.Sivas'ta ormanların varlığı azalmaktadır.	502	1,00	5,00	3,7211	1,09340
12.Sivas'taki nüfus artışı, iklim değişikliğini hızlandırmaktadır.	502	1,00	5,00	2,8267	1,19874
13.Sivas'a yönelik göç, iklim değişikliğini hızlandırmaktadır.	502	1,00	5,00	2,8506	1,20030

İklim Değişikliği ve Turizm: Sivas İli Örneği

14.Sivas'ta çarpık kentleşme, iklim değişikliğini hızlandırmaktadır.	502	1,00	5,00	2,9104	1,17778
15.Sivas'taki ulaşım yoğunluğu, iklim değişikliğinin nedenlerindedir.	502	1,00	5,00	2,9323	1,31147
16.Çevre dostu turizm işletmelerini tercih ederim.	502	1,00	5,00	4,0876	,88246
17.Geri dönüşümlü ürünler kullanan turizm işletmelerini tercih ederim.	502	2,00	5,00	4,2251	,70011
18.Çevre kirliliğini azaltmaya yönelik turizm yatırımlarına öncelik verilmelidir.	502	1,00	5,00	4,4104	,59180
19.Fosil yakıt (kömür, petrol, doğalgaz) kullanımı sınırlandırılmalıdır.	502	2,00	5,00	4,5618	,56439
20.Atık suların su kaynaklarına (deniz, göl, nehir vb.) karışması engellenmelidir.	502	2,00	5,00	4,4940	,62465
21.İklim değişikliği konusunda kamu kurumlarının sorumlulukları vardır.	502	1,00	5,00	4,2908	,73076
22.Kamu kurumları, Sivas'ta geri dönüşümü cezbedici uygulamalar yapmalıdır.	502	1,00	5,00	4,2271	,76879
23.Kamu kurumları, iklim değişikliği konusunda Sivas'taki turistik tesislere eğitim vermelidir.	502	1,00	5,00	4,1753	,85071
25.Sivas'ta aşırı turist fazlalığı, iklim değişikliğinin nedenlerindedir.	502	1,00	5,00	2,6633	1,39725
26.Sivas'ta sanayinin gelişimi, doğal ve turistik çekiciliklerin bozulmasının nedenidir.	502	1,00	5,00	2,7231	1,42161
27.İklim değişikliği, Sivas'taki turistik çekiciliklere zarar vermektedir.	502	1,00	5,00	2,7729	1,45602
28.Küresel iklim değişikliği konusunda bilgi sahibiyim.	502	1,00	5,00	4,1076	,93522
29.Sıfır atık konusunda bilgi sahibiyim.	502	1,00	5,00	3,8546	1,00337

30.Sıfır karbonlu turizm hakkında bilgi sahibiyim.	502	1,00	5,00	3,7809	,99890
31.Düşük emisyonlu turizm hakkında bilgi sahibiyim.	502	1,00	5,00	3,7749	1,03969
32.Yeşil turizm hakkında bilgi sahibiyim.	502	1,00	5,00	3,9502	1,20358
33.İklim değişikliği, tatil planlarım üzerinde etkilidir.	502	1,00	5,00	2,9661	1,35395
34.İklim değişikliği, tatil yeri seçimim üzerinde etkilidir.	502	1,00	5,00	2,9024	1,34789
35.İklim değişikliği, tatil dönemi belirlememde etkilidir	502	1,00	5,00	2,9143	1,35608
36.İklim değişikliği, tatil süremi belirlememde etkilidir	502	1,00	5,00	2,9024	1,36846
Valid N (listwise)	63				

Tablo 2’de yer alan 36 adet soru kullanılan ölçekte bireylere iletilen sorular sonucunda elde edilen cevaplarının ortalamaları ve standart sapmaları yer almaktadır. Elde edilen bulgular sonucunda Sivas yerel halkının iklim değişikliği nedeniyle Sivas’ta yaşanan hava olaylarına karşı cevapları şu şekildedir; Mevsim değişikliklerinin yaşandığına, hava kalitesinin düştüğüne, kar yağışlarının azaldığına, sıcaklıkların arttığına karşı verdikleri cevaplar genel olarak aynı düşüncede olup ortalamaları en yüksek çıkan sonuçlar arasında yer almaktadır. Ayrıca Sivas yerel halkının çevre dostu işletme tercih etmeleri, geri dönüşümlü ürünler kullanan işletme tercihleri, çevre kirliliğine karşı yatırım yapılması, fosil yakıt kullanımının azaltılması ve atık suların su kaynaklarına karışmasının engellenmesini içeren sorulara genel bir çoğunluk ile katılmış elde edilen sonuçlar doğrultusunda ortalama cevapları yüksek bulunmuştur.

Tablo 3. Turizm Algı Ölçeği Sorularının Alt Boyutlarına Göre Tanımlayıcı Ölçülerinin Dağılımı

	N	Minimum	Maximum	Ortalama	Standart sapma
Tatil Planı	502	4,00	20,00	11,6853	5,36907
Bilinç	502	5,00	25,00	19,4681	4,51411
Azaltım	502	16,00	30,00	26,1594	3,22269

Sebepler	502	4,00	20,00	11,5199	4,50666
Ekosistem	502	9,00	25,00	18,8147	3,57463
Aşırı Hava Olayları	502	4,00	18,00	10,7709	2,30276
Turizm İşletmeleri	502	4,00	10,00	8,3127	1,46271
Turizm Tehdidi	502	3,00	15,00	8,1594	4,05532
Valid N (listwise)	502				

Tablo 3’de yer alan turizm algı ölçeği sonuçlarının dağılım sonuçlarına göre çalışmanın anketine katılan bireylerin 8 boyuttan oluşan Azaltım boyutuna göre oluşturulan sorulardan elde edilen sonuçlar ortalaması en yüksek çıkmıştır. Sivas yerel halkının iklim değişikliğine karşı azaltım politikalarını desteklediği sonucuna varılmıştır. Elde edilen sonuçlardan Sivas yerel halkının Bilinç ve Ekosistem algı sorularına verdikleri cevaplar neticesinde Sivas yerel halkının iklim değişikliği konusunda bilinçli olduğu ve ekosistemin bozulduğunu ifade etmektedir.

Tablo 4. Turizm Algı Ölçeği Sorularının Alt Boyutlarına Göre Tanımlayıcı Ölçülerinin Dağılımı

Component	Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	12,365	35,327	35,327	7,399	21,141	21,141
2	3,806	10,875	46,203	4,285	12,242	33,384
3	3,104	8,868	55,071	3,143	8,981	42,364
4	2,291	6,545	61,616	2,957	8,450	50,814
5	1,839	5,254	66,870	2,830	8,086	58,899
6	1,689	4,825	71,695	2,752	7,863	66,762
7	1,047	2,990	74,686	2,480	7,086	73,848

8	1,015	2,900	77,586	1,308	3,738	77,586
---	-------	-------	--------	-------	-------	--------

İklim değişikliği ve turizme yönelik algı ölçeği soruları ele alınıp açıklayıcı faktör analizi uygulandığında Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) değeri 0,891 ve Bartlett testi sonucu 19568,67 olarak bulunmuştur. Buna ilişkin $p < 0,001$ olarak bulunmuştur. Bu durum verilere faktör analizi uygulanabileceğini göstermektedir. Analiz sonucunda ölçek 8 faktör altında toplanmış ve görüldüğü üzere tüm faktörler toplam değişimin %77,58'lik bölümünü açıklamaktadır. Kaiser Mayer Olkin değerleri de aşağıdaki Tablo 5 de verildiği üzere yapılan bu çalışmanın yorumsal anlamı mükemmel derecededir.

Tablo 5. Kaiser Mayer Olkin Değerleri ve Yorumları

Kaiser-Mayer-Olkin	Yorumları
0,80 ve üzeri	Mükemmel
0,70 ve 0,80 arası	İyi
0,60 ve 0,70 arası	Orta
0,50 ve 0,60 arası	Kötü
0,50 aşağısı	Kabul edilemez

Tablo 6. Bireylerin Turizm Algısı Ölçeğine İlişkin Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Cinsiyet	Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
Tatil planı	Kadın	10,55	5,22	$t=4,19$
	Erkek	12,54	5,32	$P=0,001^*$
Bilinç	Kadın	18,26	4,37	$t=5,34$
	Erkek	20,38	4,40	$P=0,001^*$
Azaltım	Kadın	25,57	3,25	$t=3,58$
	Erkek	26,60	3,13	$P=0,001^*$
Sebepler	Kadın	10,13	3,47	$t=6,23$

	Erkek	12,57	4,90	P=0,001*
Ekosistem	Kadın	17,94	3,26	t=4,89
	Erkek	19,48	3,66	P=0,001*
Aşırı Hava Olayları	Kadın	10,84	2,16	t=0,61
	Erkek	10,71	2,40	P=0,539
Turizm İşletmeleri	Kadın	8,05	1,33	t=3,54
	Erkek	8,51	1,52	P=0,001*
Turizm Tehdidi	Kadın	7,28	3,26	t=4,28
	Erkek	8,82	4,45	P=0,001*

Not: p<0,05 anlamlı

Çalışmaya alınan bireylerin cinsiyete göre turizm algı ölçeği alt boyutları karşılaştırıldığında tatil planı, bilinç, azaltım, sebepler, ekosistem, turizm işletmeleri, turizm tehdidi, yönünden cinsiyetler arasında farklılık anlamlı bulunurken (p<0,005) aşırı hava olayları yönünden cinsiyetler arası farklılık anlamsız bulunmuştur. (p>0,05) Ortalamalara bakıldığında erkek bireylerin puanları kadın bireylere göre yüksektir.

Tablo 7. Bireylerin Turizm Algısı Ölçeğine İlişkin Alt Boyutlarının Medeni Durumuna Göre Karşılaştırılması

	Medeni Durum	Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
Tatil planı	Evli	11,72	5,51	t=0,18
	Bekar	11,64	5,22	P=0,857
Bilinç	Evli	19,61	4,50	t=5,00
	Bekar	19,30	4,52	P=0,434
Azaltım	Evli	26,19	3,29	t=0,26
	Bekar	26,11	3,15	P=0,791

Sebepler	Evli	12,15	5,20	t=3,29
	Bekar	10,83	3,48	P=0,001*
Ekosistem	Evli	20,18	3,47	t=9,72
	Bekar	17,33	3,05	P=0,001*
Aşırı Hava Olayları	Evli	10,24	2,31	t=5,48
	Bekar	11,33	2,15	P=0,539
Turizm İşletmeleri	Evli	8,43	1,49	t=2,00
	Bekar	8,17	1,41	P=0,046*
Turizm Tehdidi	Evli	8,23	4,40	t=0,4
	Bekar	8,08	3,64	P=0,683

Not: $p < 0,05$ anlamlı

Çalışmaya alınan bireylerin medeni durumuna göre turizm algı ölçeği alt boyutları karşılaştırıldığında sebepler, ekosistem, aşırı hava olayları ve turizm hizmetleri yönünden farklılık anlamlı bulunurken ($p < 0,05$) tatil planları, bilinç, azaltım ve turizm tehdidi yönünden medeni duruma göre farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p > 0,05$)

Tablo 8. Bireylerin Turizm Algısı Ölçeğine İlişkin Alt Boyutlarının Çalışma Durumuna Göre Karşılaştırılması

Çalışma Durumuna Göre		Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
Tatil Planı	Kamu çalışanı	14,65	6,00	F=15,28 P=0,001*
	Özel Sektör	10,76	4,39	
	Serbest Meslek Sahibi	9,71	2,83	
	Emekli	8,06	2,43	

İklim Değişikliği ve Turizm: Sivas İli Örneği

	Öğrenci	11,71	5,52	
	Ev Hanımı	8,15	3,78	
Bilinç	Kamu çalışanı	21,92	4,33	F=23,08
	Özel Sektör	17,29	3,94	P=0,001*
	Serbest Meslek Sahibi	17,73	4,98	
	Emekli	16,37	4,70	
	Öğrenci	20,39	3,75	
	Ev Hanımı	16,84	2,63	
Azaltım	Kamu çalışanı	27,28	3,41	F=7,36
	Özel Sektör	25,21	2,93	P=0,001*
	Serbest Meslek Sahibi	26,26	2,21	
	Emekli	24,25	3,04	
	Öğrenci	26,32	3,17	
	Ev Hanımı	24,96	3,85	
Sebepler	Kamu çalışanı	14,34	5,80	F=17,44
	Özel Sektör	10,77	3,16	P=0,001*
	Serbest Meslek Sahibi	9,87	3,44	
	Emekli	8,25	2,43	
	Öğrenci	11,15	3,80	
	Ev Hanımı	9,23	3,32	
Ekosistem	Kamu çalışanı	21,70	3,79	F=32,15
	Özel Sektör	17,11	3,35	P=0,001*
	Serbest Meslek Sahibi	17,44	3,62	
	Emekli	19,87	2,98	
	Öğrenci	18,11	2,05	

	Ev Hanımı	19,26	3,15	
Aşırı Hava Olayları	Kamu çalışanı	9,76	2,25	F=6,97
	Özel Sektör	11,27	2,21	P=0,001*
	Serbest Meslek Sahibi	11,07	2,30	
	Emekli	10,43	1,54	
	Öğrenci	11,04	2,19	
	Ev Hanımı	10,96	2,58	
Turizm işletmeleri	Kamu çalışanı	8,90	1,49	F=12,94
	Özel Sektör	7,79	1,31	P=0,001*
	Serbest Meslek Sahibi	8,26	1,47	
	Emekli	7,12	1,14	
	Öğrenci	8,50	1,30	
	Ev Hanımı	7,38	1,55	
Turizm tehdidi	Kamu çalışanı	10,41	4,73	F=16,35
	Özel Sektör	7,69	2,85	P=0,001*
	Serbest Meslek Sahibi	6,10	2,83	
	Emekli	5,62	1,96	
	Öğrenci	8,16	4,05	
	Ev Hanımı	5,53	2,80	

Not: $p < 0,05$ anlamlı

Çalışmaya alınan bireylerin çalışma durumuna göre turizm algı ölçeği alt başlıklarından Tatil planına göre karşılaştırma yapıldığında farklılık anlamlı bulunmuştur ($p < 0,005$) çalışma şekline göre puanları ikiye bölünmüş olduğunda kamu çalışanı ile özel sektör çalışanı/ kamu çalışanı ile serbest meslek/ kamu ile emekli / kamu ile öğrenci/ kamu ile ev hanımı arasındaki farklılık anlamlı bulunurken ($p < 0,005$) diğer çalışma durumları arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur ($p > 0,05$).

Çalışmaya alınan bireylerin çalışma durumuna göre turizm algı ölçeği alt başlıklarından tatil planına göre karşılaştırma yapıldığında farklılık anlamlı bulunmuştur ($p < 0,005$) çalışma

puanları ikiyeşerli karşılaştırıldığında kamu çalışanı ile özel sektör çalışanı/ kamu çalışanı ile serbest meslek/ kamu ile emekli / kamu ile öğrenci/ kamu ile ev hanımı arasındaki farklılık özel sektör ile öğrenci/ serbest meslek ile Öğrenci/ emekli ile öğrenci arasındaki farklılık anlamlı bulunurken diğer gruplar arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur ($p>0,05$).

Çalışmaya alınan bireylerin çalışma durumuna göre turizm algı ölçeği alt başlıklarından azaltım yönüne göre karşılaştırma yapıldığında farklılık anlamlı bulunmuştur. ($p<0,005$) Çalışma puanları ikiyeşerli karşılaştırıldığında kamu ile özel sektör, kamu ile emekli, kamu ile ev hanımı arasındaki farklılık önemli bulunurken diğer gruplar arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin çalışma durumuna göre turizm algı ölçeği alt başlıklarından sebepler yönüne göre karşılaştırma yapıldığında farklılık anlamlı bulunmuştur($p<0,005$) Çalışma puanları ikiyeşerli karşılaştırıldığında kamu sektörü ile özel sektör, kamu ile serbest meslek, kamu ile emekli, kamu ile Öğrenci, kamu ile ev hanımı arasındaki farklılık önemli bulunurken diğer gruplar anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin çalışma durumuna göre turizm algı ölçeği alt başlıklarından ekosistem yönüne göre karşılaştırma yapıldığında farklılık anlamlı bulunmuştur($p<0,005$) Çalışma puanları ikiyeşerli karşılaştırıldığında kamu ile özel sektör, kamu ile Serbest meslek, kamu ile öğrenci, kamu ile ev hanımı, özel sektör ile serbest meslek, özel sektör ile ev hanımı arasındaki farklılık önemli bulunurken diğer gruplar arasındaki fark anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin çalışma durumuna göre turizm algı ölçeği alt başlıklarından aşırı hava olayları durumuna göre karşılaştırma yapıldığında farklılık anlamlı bulunmuştur($p<0,005$) çalışma puanları ikiyeşerli karşılaştırıldığında kamu ile özel sektör, kamu ile serbest meslek, kamu ile öğrenci arasındaki farklılık önemli bulunmuştur. Diğer gruplar arasındaki fark anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin çalışma durumuna göre turizm algı ölçeği alt başlıklarından turizm işletmelerine yönünden karşılaştırma yapıldığında farklılık anlamlı bulunmuştur($p<0,005$) çalışma puanları ikiyeşerli karşılaştırıldığında kamu ile özel sektör, kamu ile emekli, kamu ile ev hanımı, özel sektör işle öğrenci, serbest meslek ile emekli, emekli ile öğrenci, öğrenci ile ev hanımı arasındaki farklılık anlamlı bulunurken diğer gruplar arasındaki fark anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin çalışma durumuna göre turizm algı ölçeği alt başlıklarından turizm tehdidi yönünden karşılaştırma yapıldığında farklılık anlamlı bulunmuştur ($p<0,005$) çalışma puanları ikiyeşerli karşılaştırıldığında kamu ile özel sektör, kamu ile serbest meslek, kamu ile öğrenci, kamu ile ev hanımı, serbest meslek ile öğrenci arasındaki farklılık anlamlı bulunurken diğer gruplar arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Tablo 9. Bireylerin Turizm Algısı Ölçeğine İlişkin Alt Boyutlarının Yaş Durumuna Göre Karşılaştırılması

	Yaş	Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
Tatil Planı	21-31	11,26	5,21	F=11,39

İklim Değişikliği ve Turizm: Sivas İli Örneği

	32-42	10,18	4,34	P=0,001*
	43-53	10,77	2,73	
	54+	14,00	6,39	
Bilinç	21-31	19,54	4,22	F=9,6
	32-42	17,90	4,34	P=0,001*
	43-53	18,28	4,59	
	54+	20,91	4,73	
Azaltım	21-31	26,03	3,16	F=5,48
	32-42	25,54	2,50	P=0,001*
	43-53	25,53	2,95	
	54+	27,11	3,69	
Sebepler	21-31	10,63	3,50	F=22,88
	32-42	10,96	3,76	P=0,001*
	43-53	10,14	3,22	
	54+	14,29	5,94	
Ekosistem	21-31	17,42	3,00	F=7,65,92
	32-42	18,56	2,63	P=0,001*
	43-53	18,12	2,35	
	54+	22,12	3,55	
Aşırı Hava Olayları	21-31	11,23	2,17	F=20,84
	32-42	11,29	2,16	P=0,001*
	43-53	10,81	2,36	
	54+	9,41	2,10	
Turizm İşletmeleri	21-31	8,19	1,37	F=2,72

	32-42	8,24	1,10	P=0,054
	43-53	8,24	1,82	
	54+	8,64	1,65	
Turizm Tehdidi	21-31	7,88	3,64	F=17,08
	32-42	7,27	2,82	P=0,001*
	43-53	6,16	2,96	
	54+	10,17	5,10	

Not: $p < 0,05$ anlamlı

Bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında tatil planları yönünden yaş grupları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. Yaş gruplarına göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında (21-31 ile 54+), (32-42 ile 54+), (43-53 ile 54+) arası farklılık anlamlı bulunurken diğer yaş grupları arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p > 0,05$)

Bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında bilinç yönünden yaş grupları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. Yaş gruplarına göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında (21-31 ile 54+), (32-42 ile 54+), (43-53 ile 54+) arası farklılık anlamlı bulunurken diğer yaş grupları arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p > 0,05$)

Bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında azaltım yönünden yaş grupları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. Yaş gruplarına göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında (21-31 ile 54+), (32-42 ile 54+), (43-53 ile 54+) arası farklılık anlamlı bulunurken diğer yaş grupları arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur ($p > 0,05$)

Bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında sebepler yönünden yaş grupları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. Yaş gruplarına göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında (21-31 ile 54+), (32-42 ile 54+), (43-53 ile 54+) arası farklılık anlamlı bulunurken diğer yaş grupları arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur ($p > 0,05$)

Bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında ekosistem yönünden yaş grupları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. Yaş gruplarına göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında (21-31 ile 54+), (32-42 ile 54+), (43-53 ile 54+) arası farklılık anlamlı bulunurken diğer yaş grupları arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur ($p > 0,05$)

Bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında aşırı hava olayları yönünden yaş grupları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. Yaş gruplarına göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında (21-31 ile 54+), (32-42 ile 54+), (43-53 ile 54+) arası farklılık anlamlı bulunurken diğer yaş grupları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($p > 0,05$)

Bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında turizm tehdidi yönünden yaş grupları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. Yaş gruplarına göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında (21-31 ile 54+), (32-42 ile 54+), (43-53 ile 54+) arası farklılık anlamlı bulunurken diğer yaş grupları arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p > 0,05$)

Bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında turizm hizmetleri yönünden yaş grupları arası farklılık bulunamamıştır ($P < 0,05$).

Tablo 10. Bireylerin Turizm Algısı Ölçeğine İlişkin Alt Boyutlarının Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

		Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
Tatil Planı	İlkokul	8,91	2,94	F=62,88 P=0,001*
	Ortaokul	9,28	3,26	
	Lise	9,86	3,10	
	Ön lisans	11,25	5,35	
	Yüksek lisans-Doktora	19,04	3,54	
Bilinç	İlkokul	16,28	3,47	F=59,32 P=0,001*
	Ortaokul	14,92	3,68	
	Lise	19,06	3,51	
	Ön lisans	19,74	4,19	
	Yüksek lisans-Doktora	24,05	3,23	
Azaltım	İlkokul	24,78	3,40	F=33,58 P=0,001*
	Ortaokul	25,12	2,83	
	Lise	24,94	2,35	
	Ön lisans	26,11	3,19	
	Yüksek lisans-Doktora	29,56	1,57	
Sebepler	İlkokul	9,19	2,40	F=109,81 P=0,001*
	Ortaokul	11,74	2,75	
	Lise	9,59	3,31	
	Ön lisans	10,58	3,50	
	Yüksek lisans-Doktora	18,94	3,42	

Ekosistem	İlkokul	18,87	3,36	F=86,37 P=0,001*
	Ortaokul	17,87	3,03	
	Lise	18,54	2,21	
	Ön lisans	17,45	2,82	
	Yüksek lisans-Doktora	24,29	2,45	
Aşırı Hava Olayları	İlkokul	10,83	2,14	F=33,49 P=0,001*
	Ortaokul	12,05	1,93	
	Lise	10,87	2,20	
	Ön lisans	11,24	2,18	
	Yüksek lisans-Doktora	8,26	1,17	
Turizm işletmeleri	İlkokul	7,23	1,14	F=35,78 P=0,001*
	Ortaokul	7,71	1,16	
	Lise	8,01	1,44	
	Ön lisans	8,34	1,39	
	Yüksek lisans-Doktora	9,77	7,96	
Turizm Tehdidi	İlkokul	5,85	2,25	F=94,62 P=0,001*
	Ortaokul	7,97	2,56	
	Lise	5,59	2,45	
	Ön lisans	7,92	3,62	
	Yüksek lisans-Doktora	14,25	2,44	

Not: $p < 0,05$ Anlamlı

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırıldığında tatil planları yönünden eğitim durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P < 0,05$) Eğitim durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında ilkokul ile ön lisans, ilkokul ile yüksek lisans doktora, ortaokul ile yüksek lisans doktora, lise ile Yüksek lisans-doktora, ön lisans ile Yüksek lisans-doktora farklılık anlamlı bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p > 0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırıldığında bilinç yönünden eğitim durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Eğitim durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında ilkokul ile lise, ilkokul ile ön lisans, ilkokul ile Yüksek lisans-doktora, ortaokul ile lise, ortaokul ile ön lisans, ortaokul ile Yüksek lisans- Doktora, lise ile Yüksek lisans- doktora, ön lisans ile yüksek lisans doktora arasındaki farklılık anlamlı bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırıldığında azaltım yönünden eğitim durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Eğitim durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında ilkokul ile ön lisans/ ilkokul ile Yüksek lisans doktora, ortaokul ile yüksek lisans-doktora, lise ile ön lisans, lise ile yüksek lisans doktora, ön lisans ile yüksek lisans doktora arasındaki farklılık anlamlı bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırıldığında sebepler yönünden eğitim durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Eğitim durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında ilkokul ile ortaokul/ ilkokul ile ön lisans, ilkokul ile yüksek lisans-doktora, ortaokul ile yüksek lisans-doktora, lise ile Yüksek lisans-doktora, ön lisans ile yüksek lisans doktora farklılık anlamlı bulunurken diğer eğitim grupları arası farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırıldığında ekosistem yönünden eğitim durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Eğitim durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında ilkokul ile ön lisans, ilkokul ile yüksek lisans-doktora, ortaokul ile yüksek lisans-doktora, lise ile yüksek lisans-doktora, ön lisans ile yüksek lisans-doktora arasında farklılık bulunurken diğer eğitim grupları arasında farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırıldığında aşırı hava olayları yönünden eğitim durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Eğitim durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında ilkokul ile ortaokul, ilkokul ile yüksek lisans-doktora, ortaokul ile lise, ortaokul ile yüksek lisans-doktora, lise ile yüksek lisans-doktora, ön lisans ile yüksek lisans-doktora arasındaki farklılık anlamlı bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırıldığında aşırı hava olayları yönünden eğitim durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Eğitim durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında ilkokul ile lise, ilkokul ile ön lisans, ilkokul ile yüksek lisans-doktora, ortaokul ile ön lisans, ortaokul ile yüksek lisans-doktora, lise ile yüksek lisans-doktora, ön lisans ile yüksek lisans-doktora arasında farklılık anlamlı bulunurken diğer gruplar arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırıldığında turizm tehdidi yönünden eğitim durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Eğitim durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında ilkokul ile ortaokul, ilkokul ile ön lisans, ilkokul ile yüksek lisans-doktora, ortaokul ile lise, ortaokul ile yüksek lisans-doktora, lise ile ön lisans, lise ile yüksek lisans-doktora, ön lisans ile yüksek lisans-doktora arasında fark bulunurken diğer gruplar arasında fark bulunmamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 11. Bireylerin Turizm algısı ölçeğine ilişkin alt boyutlarının Gelir durumuna göre karşılaştırılması

		Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
Tatil Planı	2000 TL ve altı	11,22	5,31	F=25,75
	2001-4000	10,46	4,25	P=0,001*
	4001-6000	9,75	4,52	
	6001+	15,30	5,48	
Bilinç	2000 TL ve altı	19,55	4,18	F=59,75
	2001-4000	15,86	4,24	P=0,001*
	4001-6000	19,57	3,42	
	6001+	22,89	3,20	
Azaltım	2000 TL ve altı	26,15	3,20	F=18,18
	2001-4000	25,50	3,21	P=0,001*
	4001-6000	24,84	2,92	
	6001+	27,87	2,73	
Sebepler	2000 TL ve altı	10,72	3,71	F=35,69
	2001-4000	10,84	3,03	P=0,001*
	4001-6000	9,74	3,79	
	6001+	15,06	5,66	
Ekosistem	2000 TL ve altı	18,23	2,45	F=80,80
	2001-4000	16,23	3,69	P=0,001*
	4001-6000	19,15	2,18	
	6001+	22,25	3,39	
Aşırı Hava Olayları	2000 TL ve altı	11,13	2,38	F=23,20
	2001-4000	11,08	1,92	P=0,001*
	4001-6000	11,44	2,33	

	6001+	9,25	1,79	
Turizm İşletmeleri	2000 TL ve altı	8,25	1,37	F=26,32
	2001-4000	7,60	1,36	P=0,001*
	4001-6000	8,21	1,45	
	6001+	9,22	1,27	
Turizm Tehdidi	2000 TL ve altı	7,78	3,94	F=19,26
	2001-4000	7,80	2,33	P=0,001*
	4001-6000	6,51	2,74	
	6001+	10,49	5,36	

Not: $p < 0,05$ anlamlı

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları gelir durumlarına göre karşılaştırıldığında turizm tatil planları yönünden gelir durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P < 0,05$) Gelir durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında; 2000TL altı ile 6001 TL ve daha üzeri ücret alanlar 2001-4000 TL arası alanlar ile 6001 TL ve üzeri maaş alanlar, 4001-6000 TL arası ücret alanlar ile 6001 TL ve üzeri ücret alanlar arasında fark bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p > 0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları gelir durumlarına göre karşılaştırıldığında bilinç yönünden gelir durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P < 0,05$) Gelir durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 2000 TL altı ile 2001-4000 arası alanlar, 2000 TL altı alanlar ile 6001 üzeri alanlar, 2000 TL ile 4000 TL arası alanlar ile 4001-6000 TL alanlar, 2001-4000 TL alanlar ile 6001 TL ve üzeri alanlar, 4001-6000 arası 6001 TL ve üzeri arasında alanlar arasında ki fark anlamlı bulunurken diğer gelir durumları arasındaki farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p > 0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları gelir durumlarına göre karşılaştırıldığında azaltım yönünden gelir durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P < 0,05$) Gelir durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 2000 TL ve altı alanlar ile 4001-6000 TL arası ücret alanlar, 2000 TL altı ile 6001 TL ve üzeri ücret alanlar, 2001-4000 TL ile 6001 TL ve üzeri ücret alanlar, 4001-6000 TL alanlar ile 6001 ve daha üzeri ücret alanlar arasında farklılık bulunmuştur diğer gelir durumlarına göre farklılık anlamsız bulunmuştur. ($p > 0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları gelir durumlarına göre karşılaştırıldığında sebepler yönünden gelir durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P < 0,05$) Gelir durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 2000- 6001 TL ve üzerinde ücret alanlar, 2001 ile 4000 TL alanlar ile 6000 TL ve üzerinde ücret alanlar 4001-6000 TL ile

6001 TL ve üzerinde ücret alanlar arasındaki fark anlamlı bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları gelir durumlarına göre karşılaştırıldığında ekosistem yönünden gelir durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Gelir durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 2000- 6001 TL üzerinde ücret alanlar,2001 ile 4000 TL ücret alanlar ile 6001 TL üzerinde ücret alanlar 4001-6000 TL ile 6001 TL ve üzerinde ücret alanlar arasındaki fark anlamlı bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları gelir durumlarına göre karşılaştırıldığında aşırı hava olayları yönünden gelir durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Gelir durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 2000- 6001 TL üzerinde ücret alanlar,2001 ile 4000 alanlar ile 6001 TL ve üzerinde ücret alanlar, 4001-6000 TL ile 6001 ve üzerinde ücret alanlar arasındaki fark anlamlı bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları gelir durumlarına göre karşılaştırıldığında turizm tehdidi yönünden gelir durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Gelir durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 2000- 6001 TL ve üzerinde ücret alanlar,2001- 4000 TL arasında ücret alanlar ile 6001TL üzerinde ücret alanlar,4001-6000 TL ile 6001 TL ve üzerinde ücret alanlar arasındaki fark anlamlı bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Çalışmaya alınan bireylerin turizm algısı alt ölçek puanları gelir durumlarına göre karşılaştırıldığında turizm işletmeleri yönünden gelir durumları arası farklılık anlamlı bulunmuştur. ($P<0,05$) Gelir durumuna göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 2000- 6001 TL ve üzerinde ücret alanlar,2001- 4000 TL arasında ücret alanlar ile 6001 TL ve üzerinde ücret alanlar, 4001-6000 TL ile 6001 TL ve üzerinde ücret alanlar arasındaki fark anlamlı bulunurken diğerleri anlamsız bulunmuştur. ($p>0,05$)

Tablo 12. Bireylerin Turizm Algısı Ölçeğine İlişkin Alt Boyutlarının Sivas'ta Yaşama Sürelerine Göre Karşılaştırılması

		Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
Tatil Planı	5 yıldan az	9,86	3,03	F=4,44 P=0,004*
	6-16 yıl	13,33	6,89	
	17-27	11,84	5,79	
	28+	12,12	5,55	
Bilinç	5 yıldan az	18,72	3,39	F=3,16 P=0,062
	6-16 yıl	16,50	5,07	
	17-27	19,95	4,44	

İklim Değişikliği ve Turizm: Sivas İli Örneği

	28+	19,59	4,78	
Azaltım	5 yıldan az	25,70	2,94	F=1,09
	6-16 yıl	25,75	1,42	P=0,349
	17-27	26,06	3,48	
	28+	26,37	3,21	
Sebepler	5 yıldan az	10,64	2,38	F=3,04
	6-16 yıl	11,25	2,52	P=0,065
	17-27	10,37	3,74	
	28+	12,42	5,23	
Ekosistem	5 yıldan az	16,26	2,58	F=44,73
	6-16 yıl	15,50	4,03	P=0,001*
	17-27	17,94	2,71	
	28+	20,26	3,52	
Aşırı Hava Olayları	5 yıldan az	11,54	1,96	F=3,04
	6-16 yıl	11,58	2,15	P=0,085
	17-27	11,12	2,20	
	28+	10,29	2,35	
Turizm İşletmeleri	5 yıldan az	7,85	1,28	F=5,24
	6-16 yıl	7,50	1,38	P=0,006*
	17-27	8,41	1,36	
	28+	8,45	1,53	
Turizm Tehdidi	5 yıldan az	6,71	2,47	F=4,78
	6-16 yıl	9,16	2,62	P=0,012*
	17-27	8,31	4,04	
	28+	8,50	4,42	

Not: (p<0,05) anlamlı

Çalışmaya alınan bireylerin Sivas'ta yaşama sürelerine göre turizm algısı alt ölçek puanları Sivas'ta yaşama süresine göre karşılaştırıldığında tatil planları yönünden farklılık anlamlı bulunmuştur. (P<0,05) Sivas'ta kalma sürelerine göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 5 yıldan az ile 7-27 yıl / 5 yıldan az ile 28+ yıl arasında fark bulunurken diğer gruplar arası farklılık anlamsız bulunmuştur. (p>0,05)

Çalışmaya alınan bireylerin Sivas'ta yaşama sürelerine göre turizm algısı alt ölçek puanları Sivas'ta yaşama süresine göre karşılaştırıldığında bilinç yönünden farklılık anlamsız bulunmuştur. (P<0,05) Çalışmaya alınan bireylerin Sivas'ta yaşama sürelerine göre turizm algısı alt ölçek puanları Sivas'ta yaşama süresine göre karşılaştırıldığında azaltım yönünden farklılık anlamsız bulunmuştur. (P<0,05) Çalışmaya alınan bireylerin Sivas'ta yaşama sürelerine göre turizm algısı alt ölçek puanları Sivas'ta yaşama süresine göre karşılaştırıldığında sebepler yönünden farklılık anlamsız bulunmuştur. (P<0,05) Çalışmaya alınan bireylerin Sivas'ta yaşama sürelerine göre turizm algısı alt ölçek puanları Sivas'ta yaşama süresine göre karşılaştırıldığında ekosistem yönünden farklılık anlamlı bulunmuştur. (p<0,05)

Sivas'ta kalma sürelerine göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 5 yıldan az ile 7-27, 5 yıldan az ile 28+, 6-16 ile 28+ ,7-17 ile 28+ arasında fark bulunurken diğer gruplar arasındaki fark anlamsız bulunmuştur. (p>0,05) Çalışmaya alınan bireylerin Sivas'ta yaşama sürelerine göre turizm algısı alt ölçek puanları Sivas'ta yaşama süresine göre karşılaştırıldığında aşırı hava olayları yönünden farklılık anlamsız bulunmuştur. (P<0,05) Çalışmaya alınan bireylerin Sivas'ta yaşama sürelerine göre turizm algısı alt ölçek puanları Sivas'ta yaşama süresine göre karşılaştırıldığında turizm işletmeleri yönünden farklılık anlamlı bulunmuştur. (P<0,05) Sivas'ta kalma sürelerine göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 5 yıldan az ile 7-27 yıl / 5 yıldan az ile 28+ arasında fark bulunurken diğer gruplar arasındaki fark anlamsız bulunmuştur. (p>0,05) Çalışmaya alınan bireylerin Sivas'ta yaşama sürelerine göre turizm algısı alt ölçek puanları Sivas'ta yaşama süresine göre karşılaştırıldığında turizm tehdidi yönünden farklılık anlamlı bulunmuştur. (P<0,05) Sivas'ta kalma sürelerine göre puanlar ikişerli karşılaştırıldığında 5 yıldan az ile 7-27 yıl / 5 yıldan az ile 28+ arasında fark bulunurken diğer gruplar arasındaki fark anlamsız bulunmuştur. (p>0,05)

4.SONUÇ ve ÖNERİLER

İklim değişikliği ve küresel ısınmanın en fazla etkilediği sektör olan turizm sektöründe, sıcaklık değerlerindeki artış hem olumlu hem de olumsuz etkiler yaratmaktadır. Sıcaklıkların artması yaz turizminin sezon süresinde artışa yol açarak olumlu etki göstermekteyken hava sıcaklıkları nedeniyle eriyen buzulların deniz seviyelerindeki artışa neden olması plaj bölgelerini doğal afetler ve yok olma tehlikesine atarak yaz turizmini de gerçekleştirilemez hale getirmektedir. Yaz turizmini tercih eden turistlerin bölgelerde tercihleri bol güneşli sıcak hava ve az yağış alması olarak belirlenirken yaşanan sıcaklık artışları turistlerin sağlıklı bir şekilde turistik faaliyetleri gerçekleştirmesini zorlaştırmaktadır.

Küresel ısınma sorunuyla etkilenen turizm sektörü meydana gelen olumsuzluklar nedeniyle birçok turizm çeşidini de tehlike altında bırakmaktadır. Yaşanan sıcaklıklar ve mevsimsel

değişiklikler kış turizmini büyük bir tehlike altında bırakmaktadır. Yıllık yağış miktarlarındaki azalma, karın yerde kalma süresindeki azlık, kar cm ölçümlerinin yetersizliği kış turizmini doğrudan olumsuz bir şekilde etkilemektedir. İklim değişikliği ile yaşanan bu sorunlar turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini zorlaştırarak ekonomik açıdan da büyük zararlara yol açmaktadır. Günümüzde birçok ülke gelirlerinin en büyük paydasını turizm gelirlerinden sağlamaktadır. Turizm sektörünün tehlike altında olması ve faaliyetlerin gerçekleştirilemez olması hem bölgelerin çekiciliklerini kaybettirmekte hem de ekonomik olarak büyük kayıplar yaşatmaktadır.

Bu çalışmanın amacı Sivas merkez yerel halkının iklim değişikliğine karşı tutum ve algılarını ölçmektir. Çalışma Sivas merkez ilçeyle sınırlandırılmış ve çalışmaya toplam 502 birey katılmıştır. Katılan bireylere birincil veri toplama tekniklerinden anket yöntemi kullanılarak 13 adet demografik ve 36 adet soruyla toplam 49 soru sorularak değerlendirilmeye alınmıştır. Elde edilen veriler 5'li likert tipi ölçek kullanılarak anlamlılık analizlerinde ($p < 0,05$) düzeyine göre tespite gidilmiştir. Katılımcı bireylerin verileri SPSS (ver:22,0) programına yüklenerek verilerin değerlendirilmesinde iklim değişikliği ve turizm algı ölçeğinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadıklarını normal dağılıma uygun olup olmadığı analiz edilerek parametrik test varsayımları yapılmıştır. Bağımsız iki gruptan elde edilen ölçümler karşılaştırılırken bağımsız gruplarda iki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi (Studentt's T) test ölçümü ile elde edilmiş bir değişken yönünden bağımsız ikiden fazla gruptan elde edilen ölçümler karşılaştırılırken tek yönlü varyans analizi (one way Anova) analizi sonucunda anlamlılık kararı verildiğinde farklılık yapan grup ya da grupları bulmak için Tukey testi kullanılmıştır. Tüm ölçeğin alt boyutlarının güvenilirliği Cronbach Alpa kat sayıları hesaplanmış ve verilere açıklayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Yanılma düzeyi olarak 0,005 olarak alınmıştır. Cronbach Alpa değeri 0,908 olarak saptanmış ve elde edilen sonuç yüksek seviye anlamına gelmektedir.

Araştırmaya katılan bireylerin 8 boyuttan oluşan unsurlara karşı cevaplarına bakıldığında "Tatil planı" boyutuna göre Sivas merkez ilçe halkı iklim değişikliği tatil planları, tatil yeri seçimi, tatil dönemi belirleme ve tatil sürecini belirleme konusunda iklim değişikliğinin etkisi olduğu, "Bilinç" faktörüne karşı küresel iklim değişikliği, sıfır atık, sıfır karbonlu turizm, düşük emisyonlu turizm ve yeşil turizm hakkında bilgi düzeyi ve algılarının yüksek olduğu, "Azaltım" faktörüne karşı çevre kirliliğini azaltmaya yönelik turizm yatırımlarına öncelik verilmesi, fosil yakıt kullanımlarının sınırlandırılması, atık suların su kaynaklarına karışmasının engellenmesi, kamu kurumlarının iklim değişikliğine karşı sorumluluklarının olduğu, kamu kurumlarının Sivas'ta geri dönüşümü cezbedici uygulamalar yapması gerektiği ve kamu kurumlarının iklim değişikliği konusunda turistik tesislere eğitim verilmesi gerektiği, "Sebepler" faktörüne karşı iklim değişikliğini arttıran unsurlardan olan nüfus artışı, Sivas'a gelen göç durumu, çarpık kentleşme ve ulaşım yoğunluğunun iklim değişikliğine yol açtığı bilinci ve farkındalığı yüksek olduğu, "Ekosistem" faktörüne karşı Sivas'ta mevsimlerin değiştiğine, hava kalitesinin düştüğüne, bazı hayvan türlerinin yok olduğuna, bazı bitki türlerinin yok olduğuna, ormanların azaldığı ve iklim değişikliğinin turistik çekiciliklere zarar verdiğini, "Aşırı Hava Olayları" faktörüne karşı Sivas ili merkez ilçede şiddetli yağışlar artmakta, sel riski yüksek seviyede, sıcaklıklar artmaktadır ve fırtınalar artmaktadır sorularına karşı çıkan cevapları orta seviyede çıkmakta olup elde edilen sonuçlara bakıldığında Sivas'ta yaşanan sel ve fırtına felaketlerinin yaşanmadığını bu nedenle Sivas merkez ilçe halkının aşırı hava olayları karşısında tutumlarının daha orta seviyede olduğu, "Turizm İşletmeleri" faktörüne karşı Sivas merkez ilçe halkının tatil süreçlerinde çevre dostu turizm işletmelerini,

geri dönüşümlü ürünler kullanan işletmeleri tercih ettiği, “Turizm Tehdidi” faktörüne karşı iklim değişikliğinin Sivas’ta aşırı turist fazlalığı, sanayinin gelişiminin doğal ve turistik çevreye zarar verdiğini, göstermektedir.

Sivas merkez ilçe halkının iklim değişikliği ve turizme yönelik algısının cinsiyete ve medeni duruma göre farklılık gösterdiği tespit edilmiş ve erkek bireylerin puanlarının kadın bireylere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılarak erkeklerin iklim değişikliği algısının kadınlara göre daha fazla olduğu, medeni duruma göre karşılaştırıldığında turizm algı ölçeğinin 8 boyuta ayrılan faktörlere göre belirlenen Sebepler, Ekosistem, Aşırı Hava olayları ve Turizm işletmeleri yönünden farklılık gösterirken Tatil Planı, Bilinç, Azaltım ve Turizm Tehdidi yönünden medeni durumlarının farklılık göstermediği, Çalışma duruma göre karşılaştırıldığında farklılık gösterdiği, yaş durumuna göre karşılaştırıldığında değişiklikler tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre farkındalık boyutlarının tatil planı faktörüne göre 54+ ve 21-31 yaş grubunun farkındalığının yüksek olduğu diğer faktörlere göre ise yaş gruplarının benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

Sivas merkez ilçe halkının iklim değişikliği ve turizme yönelik algısının eğitim duruma göre karşılaştırıldığında eğitim seviyelerinin iklim değişikliğine karşı farklılık gösterdiği, eğitim seviyesindeki yükselmelerin iklim değişikliği ve küresel ısınma bilincinin de eğitim seviyesi düşük bireylere göre farklılık görülmüştür. Elde edilen sonuçlara göre eğitim seviyesinin yüksekliği algı ve bilinç boyutunda diğer bireylere göre daha yüksek duyum ve tutuma sahip olduğunu, gelir duruma göre karşılaştırıldığında gelir düzeyleri arasında farklılıklar görülmüş ve gelir durumunun farklılık gösterdiği, elde edilen sonuçlara göre gelir seviyesi yüksek bireylerin tatile çıkma sıklıklarının gelir seviyesi düşük bireylere göre fazla olması nedeniyle tatile daha sık giden bireylerin iklim değişikliği algısının daha yüksek olduğu kanısına varılmıştır. Sivas merkez ilçe halkının iklim değişikliği ve turizme yönelik algısının Sivas’ta ikamet etme duruma göre karşılaştırıldığında farklılıklar tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre Sivas’ta uzun süredir ikamet edenlerin diğer bireylere göre Sivas’ta yaşanan iklim değişikliği algısının daha yüksek olduğu farkındalıkların yaşadıkları sürece geçmişle bugünü kıyaslayabildikleri için daha rahat analiz ettikleri sonucuna varılmıştır.

Sivas yerel halkı iklim değişikliği ve turizme yönelik algılarını ölçmek amacıyla yapılan bu araştırma sonucunda; Sivas’ın iklim değişikliğinden oldukça etkilenen bir şehir olduğu ve Sivas halkının iklim değişikliğine yönelik algılarının tatil planlarını belirlemede önemli bir unsur olduğu ve iklim değişikliğinin tatillerinin yeri, süresi, zamanı gibi tüm unsurları etkilediği tespit edilmiştir. Sivas yerel halkının azaltım politikalarını desteklediği ve tatil planlarını yaparken işletme tercihlerinde çevre dostu işletmeler tercih ettikleri, iklim değişikliğine neden olan unsurların farkında ve bilinçlerinin yüksek olduğu ancak aşırı hava olaylarına karşı bilinçlerinin diğer faktörlere göre biraz daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Sivas halkının iklim değişikliğine olan farkındalıklarının aynı zamanda kamu kurumlarının öncülüklerinde gerçekleştirilmesi gereken politikalara özen gösterdiği bölgedeki sanayileşme, aşırı turist fazlalığı, çarpık ve yanlış kentleşmenin iklim değişikliğine neden olduğunun bilincinde oldukları tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgular ve sonuçlara göre Sivas halkının iklim değişikliğine karşı duyarlılık ve farkındalığının yüksek olduğu turizm faaliyetlerinde iklim değişikliğinin farkında olarak bilinçli bir şekilde tatil planlamaları yaptığını bu farkındalığın önce ikamet ettikleri şehirde yaşanan değişiklikler ve tatil için seçtikleri destinasyonlarda gördükleriyle kıyaslayarak verdikleri cevaplar neticesinde Sivas halkının iklim değişikliğine karşı bilinçli ve farkındalığı

yüksek bir toplum olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan bu araştırmanın bir diğer sonucu ise Sivas yerel halkının iklim değişikliği ve turizme yönelik genel algısının yüksek olmasıdır. Bu sonuç araştırmaya katılan bireylerin eğitim seviyelerinin yüksek olması ile açıklanabilir. Bu sonuç aynı zamanda Sivas yerel halkının yılda en az 1 defa tatile çıkmasıyla iklim değişikliklerinin farkında olmasıyla açıklanabilir.

KAYNAKÇA

Aksay, S., Ketenoğlu, O. ve Kurt, L. (2005). Küresel Isınma ve İklim Değişikliği. S Ü Fen Ed Fak Fen Derg(25), 2.

Bayraç, H. ve Doğan, E. (2016). Türkiye'de Tarım Sektörü iklimlendirme. Eskişehir Osmangazi İİBF Dergisi, 23-48.

Bayraç, H. ve Emrah, D. (2016). Türkiye'de İklim değişikliğinin tarım sektörü üzerine etkileri. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi,, 23-48.

Beniston, M. (2010). İklim değişikliği ve Etkileri: İnsan Toplulukları için Artan Stres Faktörleri. International Review of the Red Cross, 562.

Berritella, M., Bigano, A., Roson, R. ve Tol, R. (2006). A general equilibrium analysis of climate change impacts on tourism. Tourism management, 913-924.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi .

Engin, B. (2010). iklim değişikliği ile mücadelede uluslararası işbirliğinin önemi. dergipark, 72.

Francisco, F. (2007). Tourism Development and Climate Change. Understanding, Anticipating, Adapting, Participating in the Common Effort,. Madrid: UNWTO, Madrid 2007.

Gönençgil, B. ve Deniz, Z. (2017). Türkiye Sıcaklık Ekstremlerindeki Değişkenler. Coğrafya Dergisi, 41-54.

Higham, J. ve Hall, C. (2005). Tourism, Recreation and Climate Change. Channel View Publications, Great Britain.

İstmer. (2022, ocak 7). İstmer. İstatistik Merkezi: <https://www.istmer.com/orneklem-buyuklugu-hesaplama-yaklasimlari/> adresinden alındı

Ketenoğlu, O., Kurt, L. ve Aksay , C. (2005). Küresel Isınma ve İklim Değişikliği. Fen Edebiyat Fakültesi Fen Dergisi(25), 29-41.

Scott, D. ve Lemieux, C. (2010). Turizm İçin Hava ve İklim Bilgileri. Procedia Çevre Bilimleri, 146-183. 2022 tarihinde alındı

Sipahi, B., Yurtkoru, E. ve Çinko, M. (2010). Sosyal Bilimlerde Spss'le Veri Analiz. İstanbul: Beta.

Sorensen, C. (2014). Global Warming and Impacts on Climate of India. Advancing Earth and Space Science, 1.

UNTWO, U. (2007). Tourism and Climate Change Confronting the Common Challenges. Ocak 21, 2022 tarihinde <http://www.climalptour.eu/> adresinden alındı